

med farlige Konsekvenser, hvis det er Veje, som holde sig indenfor Lovens Grænser, og endelig, hvis det er Veje, der føre til det Maal, der skal naas, saa synes jeg, at det er rigtigt at gøre det. Men Spørgsmaalet er, om de Veje, der her foreslaas, svare til, hvad der maa kræves af dem.

De Veje, der foreslaas, ere angivne i § 1 og bestaa for det første i et kontant Tilskud til Sparekassen fra Statens Side af 4 Mill. Kr. Disse skulle gaa ind i den afviklende Del af Sparekassen og altsaa i Virkeligheden komme Sparerne til gode, som en Gave til dem. Det er den første Vej, Forslaget anviser. Den anden Vej er et Laan fra Staten til den videregaaende Del af Sparekassen paa 5 Mill. Kr. paa 10 Aar til 3 pCt. Rente, og den tredje Vej er Nedskrivning med 25 pCt. af Indskydernes Tilgodehavende som Tab for disse. Det er de tre Veje, Lovforslaget opstiller. Jeg synes, at hver af dem maa prøves for sig.

Den første er Gaven af de 4 Mill. Kr. til Sparerne. Den er det, efter min Mening, lidt svært at begrunde. Vi have i Dag hørt det udtrykt saaledes, at det er en stor Ulykke, der har ramt en Mængde Mennesker, og dem skulle vi have Medlidenhed med, og derfor skal Staten give disse 4 Mill. Kr. til at bøde paa deres Tab. Det er tidligere udtrykt saaledes, baade af den højtærede Konseilspræsident og af den højtærede Indenrigsminister, at overfor denne Landsulykke bør Staten træde hjælpende til. Det er Motivet til, at vi skulle yde disse 4 Mill. Kr. af Statskassen. Og foruden dette siger man saa: „— og det er tillige en Sparekasse, som ved hele sin Fortid fortjener at støttes, og derfor skulle vi altsaa ogsaa træde hjælpende til overfor dens Sparere“. Det er disse to Betragtninger, man drager frem for os: den store Ulykke, der er sket, og det Krav, Sparekassen har paa, at man viser den Velvillie paa dette Omraade.

Lad mig prøve Landsulykkens Omfang lidt. Hvor mange Sparekasser er der i dette Land? Der er i alt 516, og i dem er der 1,240,000 Sparere og en Kapital af 7—800 Mill. Kr. Det er Billedet af Sparekasseinstitutionen i dette Land: over 500 Kasser, 1,200,000 Sparere og 7—800 Mill. Kr. Kapital. Mellem disse staar nu altsaa Den sjællandske Bondestands Sparekasse med 36 Mill. Kr. fordelte paa 31,000 Konti. Det er altsaa kun en lille Del af det hele store Sparekassebeløb, det her drejer sig om. Men jeg synes ogsaa, at

man her straks faar en Følelse af Betænkelighed ved at skulle sige, at fordi en enkelt Kasse lider Tab, skal Statskassen træde hjælpende til paa den Maade. Hvad vilde man sige, hvis andre Sparekasser kom og sagde: Vi ere ogsaa nødlidende af de og de Grunde, som vi ere uskyldige i, lad ogsaa os faa Statshjælp. Det har man hidtil været saa stærkt imod som muligt. Det maa ikke glemmes, at da Sparekasseloven blev til i 1880 efter moden Overvejelse, stod man netop paa dette, at Sparekasserne skulde bære sig selv, at de skulde staa med selvstændig Styrelse, men ogsaa med selvstændigt Ansvar, saaledes at Staten ikke kunde paatage sig nogen Forpligtelse overfor dem. Jeg synes, at det maa frembyde den største Betænkelighed at gaa bort fra denne Grundsætning.

Hvorledes vil dernæst det, som det her drejer sig om, stille sig overfor de enkelte Spareres Interesser? Lad mig gaa ud fra, at af disse 36 Mill. Kr. ere de 15 Mill. Kr. tabte. Sat om i Procent bliver det et Tab paa omtrent 35 pCt. Lad mig nu regne, at 40 pCt. ere tabte af Sparerens Indskud, medens 60 pCt. ere reddede. Saa siger man: her skal Staten træde hjælpende til med en Sum, som, fordelt paa alle Sparerne, giver hver Sparer 10 pCt. af hans Indskud. Hvad vil det sige? Det vil sige, at den Sparer, som har 100 Kr. staaende i Sparekassen, taber deraf, rundelig regnet, de 40 Kr., medens han beholder sine 60 Kr. Her siger man saa, at Staten skal træde hjælpende til med 10 pCt., det er 10 Kr., saaledes at han, i Stedet for at tabe 40 Kr., kun taber 30. Gaar jeg videre op til 500 Kr., bliver Tabet altsaa 200 Kr., medens de 300 Kr. reddes, og af disse 200 Kr. skulde Staten saa tilskyde de 50 til Hjælp for den vedkommende.

Jeg nævner alt dette, for at vi skulle vide, hvad det drejer sig om, inden vi gaa til Staten med dette Krav. Af de i Sparekassen indestaaende 31,000 Konti ere de 20,000 paa under 500 Kr., altsaa kun 11,000 Konti ere paa over 500 Kr. Nu ved jeg godt, at man siger, at ogsaa blandt dem, hvis Konti lyde paa over 500 Kr., er der nogle, der ere Smaakaarsfolk. Det kan være. Der findes som Bilag til Folketingets Betænkning en Fortegnelse over Foreninger, Sygekasser o. s. v., som have indestaaende Konti i Sparekassen paa over 500 Kr. Nu er det saa heldigt, at ogsaa paa disse fordeler Tabet sig med smaa Beløb, naar man gennemgaar, hvad de